

Sygn. akt I PK 192/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania D. K.

przeciwko P. [...] S.A. w W.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 kwietnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w O.

z dnia 22 lutego 2016 r., sygn. akt IV Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2016 r., IV Pa [...], Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. oddalił apelację powódki D. K. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 6 maja 2015 r., IV P [...], w sprawie przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej w W. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanej spółki na rzecz powódki kwotę 9.982,29 zł tytułem odszkodowania za wadliwe rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Od wyroku Sądu drugiej instancji powódka wniosła skargę kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka powołała się na "potrzebę eliminacji rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącego oddalenia na podstawie art. 8 k.p. roszczenia o przywrócenie do pracy osoby chronionej na kanwie art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych". Według skarżącej, zachodzi konieczność ustalenia przez Sąd Najwyższy, czy przyczyny nieprzywrócenia pracownika do pracy muszą być ciężkie w każdym przypadku oraz "czy zważając na ustalony w sprawie stan faktyczny doszło do ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych, czy też naruszeniom tym nie można przypisać takiej cechy". Jest to istotne tym bardziej, że Sąd Okręgowy wprost nie zakwalifikował naruszenia obowiązków pracowniczych przez powódkę jako "ciężkiego" oraz powołał się na pogląd Sądu Najwyższego (wyrażony w sprawie I PK 82/07), według którego podstawą nieuwzględnienia roszczenia o przywrócenie do pracy może być także zwykłe naruszenie obowiązków pracowniczych. Powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez przywrócenie powódki do pracy na poprzednich warunkach zatrudnienia i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi Okręgowemu sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Powódka uważa, że jej skarga powinna zostać rozpoznana ze względu na konieczność usunięcia rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego co do stosowania art. 8 k.p. przy ocenianiu zasadności roszczenia o przywrócenie do pracy zgłoszonego przez działacza

związkowego podlegającego szczególnej ochronie trwałości stosunku pracy. Tej argumentacji Sąd Najwyższy jednak nie podziela i dlatego okoliczność, na którą powołuje się powódka, nie może uzasadniać przyjęcia skargi do rozpoznania, tym bardziej że konstrukcja skargi opiera się wyłącznie na zarzucie naruszenia art. 8 k.p. (w powiązaniu z art. 32 ustawy o związkach zawodowych).

Tymczasem regulacja art. 8 k.p. należy do kategorii przepisów prawa zawierających klauzule generalne (zwroty niedookreślone), wobec czego z natury ma charakter ogólny, a jej zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Już z tej przyczyny kwestia prawidłowej interpretacji albo właściwego zastosowania art. 8 k.p. nie może być uznana za argument wskazujący na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisu prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283 i z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733). Inaczej mówiąc, nie jest możliwa taka wykładnia art. 8 k.p., która zawierałaby swoiste "wytyczne" dla sądu powszechnego odnośnie do tego, w jakich (kazuistycznych) sytuacjach należy uwzględnić zarzut pracodawcy obejmujący sprzeczność żądania pracownika z art. 8 k.p., nawet gdyby dotyczyło to sytuacji pracownika szczególnie chronionego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2012 r., III PK 70/11, LEX nr 1215290). Skoro stosowanie regulacji objętej treścią art. 8 k.p. zależy wyłącznie od okoliczności konkretnego przypadku, to z tej perspektywy nie można zasadnie twierdzić - co czyni powódka w uzasadnieniu skargi - jakoby w judykaturze Sądu Najwyższego występowała rozbieżność na tle stosowania tego unormowania.

Z podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku wynika w szczególności, że powódka - z racji pełnienia funkcji związkowej - została objęta szczególną ochroną trwałości stosunku pracy w okresie przypadającym od 6 lutego do 30 czerwca 2014 r., zaś pozwany pracodawca, bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej (a więc wadliwie), rozwiązał z powódką umowę o pracę z powołaniem się na wielokrotne opuszczanie stanowiska pracy bez zgody przełożonego. W odniesieniu do tak ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy, dokonując oceny zasadności powództwa, posiłkował się stanowiskiem ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym działalność

związkowa nie może być pretekstem do nieuzasadnionego uprzywilejowania pracownika w sferach nie dotyczących sprawowania przez niego funkcji związkowej (por. wyrok z dnia 26 listopada 2003 r., I PK 616/02, Prawo Pracy 2004 nr 6, s. 34). Wynika to z uwzględnienia, że celem ochrony działacza związkowego jest zagwarantowanie mu niezależności w wypełnianiu jego misji, a przepisy wyznaczające zakres tej ochrony mają charakter szczególny i muszą być wykładane ściśle (wyrok z dnia 29 października 2007 r., II PK 50/07, LEX nr 897938). Gwarancja trwałości stosunku pracy pracownika prowadzącego działalność związkową służy przede wszystkim ochronie zbiorowych interesów ogółu pracowników, natomiast interes osobisty chronionego działacza pozostaje na drugim planie i jest tylko pochodną interesu zbiorowego załogi (wyrok z dnia 9 maja 2006 r., II PK 260/05, LEX nr 513009). Jeśli zatem przyczyna wadliwego rozwiązania z działaczem związkowym umowy o pracę bez wypowiedzenia nie pozostaje w żadnym związku z wykonywaniem przez pracownika funkcji związkowej, ale jest konsekwencją negatywnego podejścia działacza do wykonywania obowiązków służbowych, to zgłoszenie przez pracownika-działacza żądania przywrócenia do pracy może zostać ocenione w kategoriach nadużycia prawa podmiotowego (wyrok z dnia 11 września 2001 r., I PKN 619/00, OSNP 2003 nr 16, poz. 376). W takim przypadku nie ma większego znaczenia, czy naruszenie obowiązków przez pracownika należy kwalifikować jako "ciężkie", bo istota instytucji nadużycia prawa podmiotowego polega na tym, że jej stosowanie nie jest warunkowane jedynie ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków przez pracownika, ale wystarczające jest, aby pracownik czynił ze swego prawa użytek, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego (wyrok z dnia 3 sierpnia 2007 r., I PK 82/07, LEX nr 470023).

W sytuacji, gdy w rzeczywistości nie występuje rozbieżność orzecznictwa obejmująca stosowanie art. 8 k.p. w zakresie przedstawionym przez powódkę w skardze, to brak jest uzasadnienia potrzeby przyjęcia skargi do rozpoznania wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania i orzekł o kosztach

postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

I.n